

Boeren Drentsche Aa zijn blij met steun bij het verminderen van de erfemissie

'We hebben nu een mooie schoonmaakplek'

JOOST DE LA COURT

DRENTSCHE AA - Steeds meer boeren in het Drentsche Aa-gebied maken met steun van de overheid hun erf emissievrij. Ze krijgen gratis advies en leggen een was-, spoel- en vulplaats aan met een opvangsysteem voor het restwater. De regeling loopt nog tot eind volgend jaar.

ACHTERGROND

Akkerbouwers Roelof (55) en Jeroen (24) Kunst uit Gieten boeren op de flanken van de Hondsrug. Vader en zoon bewerken er 120 hectare met een traditioneel bouwplan van zetmeelaardappelen, suikerbieten en granen. Ze ondergingen de afgelopen jaren een bewustwordingsproces waar het gaat om erfemissie, vertelt Roelof Kunst.

'Het begon met een reguliere inspectie van het waterschap een jaar of zeven terug. Alles was in orde. Maar omdat we hier geen rioering hebben, blijft het wegvloeien van was- en spoelwater altijd wel een dingetje. We lieten het tot voor kort het veld in lopen via de grasrand langs de erfverharding of groeven een diep gat.'

Geprikkeld door de opmerkingen van het waterschap ging Kunst op zoek naar andere mogelijkheden. Zo kon hij een olie- en vetafscheider overnemen van een garagebedrijf, maar dat was maar een deel van de oplossing.

'Eigenlijk wilden we al langer een leuk plekje om de machines schoon te maken en om de veldspuit te vullen en te spoelen. Daarbij

Roelof en Jeroen Kunst gebruiken hun nieuwe emissievrije wasplaats vaak.

Foto: Joost de la Court

merk je dat er van alle kanten steeds meer op je wordt gelet. We zitten hier ook pal aan de provinciale weg N34. Iedereen kan zo goed zien waar je mee bezig bent.'

Via een bijeenkomst van de Vereniging voor Bedrijfsvoorlichting werd Roelof Kunst op het spoor gezet van de Phytobac, een opvangbak waarin de resten gewasbeschermingsmiddel en spoelwater kunnen verdampen. Omdat ze op de hogere

zandgronden van de Hondsrug geen oppervlaktewater hebben om de veldspuit mee te vullen of te spoelen, gebeurt dat uit een eigen bron op het erf. Het tweetal dacht daarom er te zijn met de installatie van een Phytobac-systeem.

Het bleek complexer. Het werd een geïntegreerde emissievrije was/spoel- en vulplaats met vloeistofkerende vloer, gescheiden afvoer van het was- en spoelwater en drie Phytobac-opvangbakken voor de opvang van resten gewasbeschermingsmiddel. Dat werd gecombineerd met een voorraadtank voor opgepompt grondwater, een buffertank voor het gebruikte spoelwater en de olie- en vetafscheider.

Al met al levert de installatie die anderhalf jaar geleden werd gerealiseerd, gescheiden waterstromen op waarvan alleen die met resten gewasbeschermingsmiddel naar de

Phytobac loopt. Het waswater van de machines gaat via een vet- en vuilafscheider naar een doodlopende greppel achter het bedrijf. Daar komt ook het hemelwater van de spoelplaats op uit.

VOLLEDIG AUTOMATISCH

Via een regelpunt kunnen de akkerbouwers de afvoerstromen sturen, de verwerking van het water met spuitmiddel in de Phytobac gebeurt volledig automatisch.

Al is de bediening redelijk eenvoudig, al met al is het een complex systeem. De aanlegkosten zijn dan ook behoorlijk. Rond de 40.000 euro, rekent Jeroen Kunst voor. 'De grootste post is de aanleg van een 20 centimeter dikke betonvloer die sterk genoeg is om de machines te dragen en vloeistofdicht moet blijven. Daarbij zijn het meerkosten die je niet kunt terugverdienen, zoals

een investering in zonnepanelen.'

Dat de akkerbouwers tot 40 procent als subsidie terug konden krijgen, kwam dan ook goed uit. 'Je kunt zo je ding blijven doen en we hebben nu een mooie plek om schoon te maken', stelt Kunst vast.

'Het is nu nog vrijwillig, maar dat gaat vast een keer veranderen', merkt Roelof Kunst op. Zijn zoon wijst op een ander aspect. 'Door nu extra verstandig met gewasbeschermingsmiddel om te gaan, draag je ook bij aan het behoud van de beschikbaarheid van het middel, omdat er zo minder emissie plaatsvindt.'

NORMEN

Daarbij hebben de ondernemers de garantie van waterschap, gemeente en provincie dat ze de komende tijd aan de normen voldoen. 'We verwachten dat het systeem zeker twintig jaar meegaat.'

Yvonne Gooijer, projectbegeleider van adviesorganisatie CLM, vertelt dat meer dan veertig agrarische bedrijven in het gebied zijn benaderd voor een adviesgesprek. 'Overigens bereiken we niet alleen boeren. We spreken iedereen aan die via het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van invloed kan zijn op de waterkwaliteit van de Drentsche Aa. Dat is de opdracht van Waterbedrijf Groningen, provincie Drenthe en waterschap Hunze en Aa's.'

'Het is nu nog vrijwillig, maar dat gaat vast een keer veranderen'

Van de boeren die zijn benaderd voor een advies, hebben vier bedrijven een was- en spoelplaats aangelegd met subsidie. Dat lijkt weinig, maar volgens Gooijer gaat het ook om bewustwording en gedragsverandering. 'Veel ondernemers hebben de emissie verminderd door aanpassing van hun gedrag. Een investering was daar niet nodig.'

Sanering en nieuwbouw van vul- en spoelplaatsen

Naast de aanleg van was/spoel en vulplaatsen op bedrijven komt er in het kader van het emissieprogramma voor de Drentsche Aa een centrale installatie in Ekehaar. Boeren in de omgeving kunnen daar dan gebruik van maken.

'De regels zijn dat een agrarisch bedrijf per jaar maximaal twee machines waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn

toegepast, op zijn erf mag reinigen. Dan kan zo'n centrale was- en vulplaats een oplossing bieden', zegt projectbegeleider Yvonne Gooijer van CLM.

Daarnaast worden 16 van de 26 gemeenschappelijke vulplaatsen voor veldspuiten gesaneerd. De verharding wordt uitgebreid en verbeterd en er worden grotere watertanks neergezet.